Geachte voorzitter,

In de regeling van werkzaamheden van donderdag 25 april 2013 heeft uw Kamer het kabinet om een feitenrelaas gevraagd wie van het kabinet wanneer wat wist rondom de fraude met toeslagen door Bulgaren. Dat verzoek willigt het kabinet in met deze brief.

Op 14 april 2011 zond het toenmalige kabinet de Fiscale agenda[1] naar uw Kamer. Daarin werd onder meer het begrip 'systeemfraude' geïntroduceerd als iedere poging tot het laten uitbetalen door de Belastingdienst van een bedrag dat is gebaseerd op onjuiste gegevens. De aanpak van ~~(~~systeem~~)~~fraude is voor het kabinet sindsdien een voortdurend punt van aandacht geweest. Uit bijlage 1 blijkt dat het kabinet uw Kamer op meerdere momenten uitgebreid heeft geïnformeerd over deze aanpak. In bijlage 2 is opgenomen hoeveel fraudezaken de Belastingdienst en de FIOD onder handen hebben.

De recente publiciteit rond de fraude met toeslagen door Bulgaarse criminelen bevestigt dat die aandacht terecht is. Deze zaak voldoet aan alle kenmerken van systeemfraude. De uitzending van Brandpunt maakt daarbij inzichtelijk hoe systeemfraude in zijn verschijningsvorm evolueert en steeds geraffineerdere gedaanten aanneemt. De signalen van het RIEC Rotterdam Rijnmond waren voor de Belastingdienst aanleiding deze zaak aan te pakken, met als uiteindelijk resultaat dat de FIOD op 22 april jl. twee verdachten heeft aangehouden.

Met opmerkingen [E1]: Ik zou deze passage opnemen na de volgende alinea.

Tegelijkertijd is gebleken dat een zaak die binnen het grondpatroon van systeemfraude past, toch een schok teweeg kan brengen, omdat stuk voor stuk bekende elementen daarin samenkomen. Het bekende is daarmee in een ander perspectief komen te staan, er ontstaat een specifiek fenomeen. De staatssecretaris van Financiën heeft tijdens het vragenuurtje van 23 april jl. dan ook aangegeven dat dit voor hem aanleiding is de systematiek waarin geld heel snel wordt uitbetaald waarna pas in een veel later stadium wordt gecontroleerd, goed tegen het licht te houden. Het kabinet komt voor het einde van het reces met een brief waarin over de uitkomsten van die exercitie wordt gerapporteerd.

Met opmerkingen [E2]: Dit is vaag en daardoor nietszeggend. Vraag is wat in dit geval nu nieuw is.

In de Fiscale agenda constateerde het kabinet dat er steeds meer systematisch misbruik wordt gemaakt van de dienstverlening in het huidige belasting- en toeslagensysteem. Tot nog toe heeft het kabinet ~~bij het bestrijden van fraude~~ in overleg met uw Kamer steeds nauwlettend bewaakt dat de dienstverlening aan burgers ~~daarbij~~ zo min mogelijk in het gedrang zou komen. Het kabinet wijst in dit verband op de discussies met uw Kamer over de wenselijkheid van uitzonderingen bij de introductie van één bankrekeningnummer voor uitbetalingen door de Belastingdienst en de recente opschorting van het besluit niet langer terugwerkende kracht toe te staan bij de aanvraag van kinderopvangtoeslag[2].

De Bulgaarse fraudezaak is te kenschetsen als een druppel die de beker doet overlopen. Een effectievere aanpak van systeemfraude vergt maatregelen die er toe zullen leiden dat burgers onder omstandigheden echt met een minder dienstverlenende Belastingdienst worden geconfronteerd. In de praktijk zal dit ook goedwillende burgers raken, bijvoorbeeld omdat zij als gevolg van door de Belastingdienst uitgevoerde controles langer op een toeslag moeten wachten. Dit betekent overigens niet dat de Belastingdienst zijn dienstverlenende houding geheel moet laten

1 TK 2010-2011, 32 740, nr. 1
2 Kamerstukken II, 2012-2013, 31 066/ 31 322, nr. 159.

varen. Wel betekent het, dat de balans in de weging tussen dienstverlening en fraudebestrijding vaker in het voordeel van fraudebestrijding zal moeten doorslaan.

De staatssecretaris van Financiën heeft tijdens het vragenuurtje van 23 april jl. gezegd dat hij graag eerder op de hoogte was gesteld van het specifieke fenomeen dat achter de Bulgaarse fraudezaak schuil gaat. Uit het feitenrelaas blijkt, dat de procedures in RIEC/LIEC-verband niet zodanig uniform waren dat het rapport over de toeslagfraude door Bulgaarse criminelen aan hem is toegezonden. De procedures van het RIEC/LIEC rond de inzending van rapportages aan de betrokken departementen zullen dan ook kritisch worden bezien. Ook de Belastingdienst treft organisatorische maatregelen die ervoor moeten zorgen dat de staatssecretaris van nieuwe en bijzondere fraudefenomenen op de hoogte wordt gebracht.

Met opmerkingen [E3]: Hier wordt gesuggereerd dat melding wel had moeten plaatsvinden, in de volgende alinea lijkt daar afstand van te worden genomen. In opmerking hieronder wellicht een uitweg uit dit dilemma. Invalshoek zou kunnen zijn: melding afhankelijk van professional judgement. Op grond daarvan is ervoor gekozen niet te melden. Gezien het nieuw gerezen fenomeen van systeemfraude kijken we if aanscherping wenselijk/noodzakelijk is.

Het kabinet benadrukt daarbij het belang dat uitvoeringsorganisaties in de eerste plaats gewoon hun werk moeten kunnen doen. Medewerkers in de uitvoering moeten zich niet van dag tot dag de vraag hoeven stellen of een zaak waaraan zij werken om wat voor reden dan ook aan iemand moet worden gemeld. Zij moeten zich kunnen concentreren op de aanpak van die zaak, zoals alle betrokken instanties bij de aanpak van de toeslagfraude door Bulgaarse criminelen hebben gedaan. Dat is hun primaire taak en alles wat daar van afleidt, is ongewenst. Het is aan bestuurders en beleidsmakers daaromheen signalen op te vangen en door te geven. In de praktijk is nooit uit te sluiten dat een melding later is gedaan dan wellicht mogelijk was geweest, zeker niet als het om specifieke fenomenen binnen een bepaald patroon gaat. Uiteindelijk blijft het mensenwerk.

Met opmerkingen [E4]: De tekst die we gebruikt hebben in antwwoorden over Kamervragen rond het melden van aangifte van strafbare feiten, wellicht hier ook bruikbaar : Het is aan het oordeel van de lokale belastingdienstmedewerker, in voorkomend geval zijn leidinggevende en de contactambtenaar of de dienstleiding moet worden geïnformeerd. Op basis van professional judgement wegen zij de feiten en omstandigheden van het specifieke geval. Op deze wijze wordt bepaald of een melding aan de dienstleiding op zijn plaats is. In de praktijk kan zowel de route van melden als die van niet melden aan de dienstleiding voorkomen.

Onderstaand treft u het feitenrelaas aan met betrekking tot het bestuurlijke afhandeling van het dossier van de toeslagfraude door Bulgaren.

ALLE INFORMATIE OVER DE STRAFRECHTELIJK ONDERZOEKEN MOET NOG WORDEN BEVESTIGD DOOR HET PAG, HIERVOOR IS EEN AMBTSBERICHT OPGEVRAAGD DAT WOENSDAG 1 MEI A.S. WORDT TOEGEZONDEN

Januari 2012: start strafrechtelijk onderzoek CEREZO onder leiding van de officier van justitie te Rotterdam. Het betreft:

- enerzijds het onderzoek naar een aangifte t.z.v. mensenhandel en verkrachting, gedaan door [redacted] tegen drie dader(s)/(groepen) en
- anderzijds het onderzoek naar Bulgaarse criminaliteit en overlast in de regio.

Het onderzoek CEREZO wordt zodanig ingericht dat het strafrechtelijk onderzoek onderdeel uitmaakt van de programmatische aanpak met andere samenwerkingspartners binnen het RIEC Rotterdam, onder de naam CROEZE.

Tijdens het onderzoek blijkt dat verdachten, die zich eerder volgens de gedane aangifte schuldig hadden gemaakt aan mensenhandel, thans op grote schaal fraude plegen en/of laten plegen. Gebleken is dat het plegen van fraude kennelijk de plaats van de (eerdere) mensenhandel heeft ingenomen en een vele malen grotere opbrengst kent. (*Bron: rapportage Politie Rotterdam-Rijnmond d.d. 16 mei 2012)*

Vanaf april 2012: de politie van Rotterdam-Rijnmond deelt, met toestemming van de officier van justitie, informatie over georganiseerde toeslagfraude met de Belastingdienst. De zaak wordt door

Belastingdienst/Toeslagen voorgelegd aan het selectieoverleg van de FIOD. Daarna wordt besloten de zaak aan de officier van justitie voor te leggen. Vervolgens wordt de FIOD opgedragen een opsporingsonderzoek te starten (*bron: Belastingdienst/Toeslagen*). Zie hierna het strafrechtelijke relaas.

16 mei 2012: door de Politie Rotterdam-Rijnmond, Regionale Recherche Dienst Unit Migratie Criminaliteit wordt gerapporteerd over de toeslagfraude. De modus operandi wordt gedetailleerd toegelicht. Tevens wordt het volgende vermeld:

"Mede door het onderzoek CEREZO/CROEZE is deze vorm van fraude binnen de afdeling Toeslagen van de Belastingdienst onder de aandacht gebracht. Door deze dienst worden thans maatregelen getroffen de schade te beperken. Anders dan normaal worden 'verdachte' aanvragen nu niet achteraf, maar in een eerder stadium beoordeeld en/of afgewezen. Op dit moment worden hierdoor per week 100 tot 200 aanvragen niet betaalbaar gesteld." (*Bron: rapportage Politie Rotterdam d.d. 16 mei 2012*)

Juli 2012: het RIEC-Rotterdam levert een conceptrapportage over het fenomeen op aan de regionale Stuurgroep RIEC (*bron: brief Staatssecretaris van Financiën aan Tweede Kamer d.d. 24 april 2013*).

28 augustus 2012: de gemeente Rotterdam informeert via een presentatie de driehoek over de geconstateerde fraude. (*Bron: presentatie gemeente Rotterdam*)

25 september 2012: RIEC-Rotterdam informeert bij het LIEC over de gang van zaken omtrent de routing van Bestuurlijke Dossiers (*bron: mail RIEC-Rotterdam-LIEC*).

12 oktober 2012: RIEC-Rotterdam stuurt het dossier aan het LIEC (*bron: LIEC*). Het RIEC zendt het rapport niet naar het ministerie van Financiën (*bron: RIEC*)

26 oktober 2012: het LIEC reageert naar het RIEC-Rotterdam met het voorstel om het dossier onder de aandacht te brengen van de overige RIEC's, gemeenten en het ministerie van BZK (in combinatie met dossiers over de GBA en de burgerlijke stand (verantwoordelijkheid ministerie V&J)). Tevens vraagt het LIEC of het dossier al is verstuurd naar de in het dossier genoemde organisaties (waaronder de ministeries van Financiën en BZK). Op deze vraag komt geen antwoord (bron: mailwisseling LIEC-RIEC-Rotterdam). Later wordt telefonisch afgesproken het dossier in eerste instantie vertrouwelijk te verspreiden onder de RIEC´s. Er wordt voorlopig afgezien van het breed verspreiden van het dossier vanwege de gevoeligheid van het onderwerp. Er worden geen afspraken gemaakt over het verspreiden naar andere organisaties. Wel wordt afgesproken contact op te nemen met het ministerie van BZK (*bron: LIEC*).
Het RIEC-rapport wordt door het LIEC niet aan het ministerie van Financiën gezonden noch aan het ministerie van Binnenlandse zaken (*bron: LIEC*)

30 oktober 2012: De gemeente Rotterdam informeert de driehoek via een presentatie over de voortgang op het dossier.

21 november 2012: het dossier wordt door het LIEC verstuurd naar de overige RIEC's, met de vraag de kennis uit het dossier verder te verspreiden onder gemeenten en partners (*bron: e-mail LIEC*).

18 december 2012: in een overleg tussen Politie (Eenheid VreemdelingenPolitie), MinBZK, BPR, en Belastingdienst wordt gesproken over de toeslagenfraude en de GBA. De aanleiding voor dit overleg is een werkbezoek enige tijd daarvoor van [redacted]VZ aan het team arbeidsmigratie. [redacted] was daar geïnformeerd over de fraude.
In het overleg worden oplossingsrichtingen benoemd en wordt vermeld dat de Belastingdienst reeds een 'piepsysteem' heeft opgesteld, waarbij bij meer aanvragen op 1 adres 'een lampje gaat branden'. Tevens worden de volgende afspraken gemaakt:

1. BPR zou met B&W Rotterdam bellen om de maatregelen die al in Rdam/PZR zijn ingezet en de stappen die zijn genomen te bespreken. Uiteindelijk heeft dit gesprek niet plaatsgevonden, omdat de zaak voldoende bekend was bij de gemeente Rotterdam en de gemeente Rotterdam al maatregelen genomen had.
2. BPR neemt via een e-mailbericht contact op met de dg's van BZK en V&J om hen op de hoogte te stellen.
3. De Belastingdienst informeert [redacted] bij Financiën. Dat is niet gebeurd.
4. Er volgt een nota van BPR aan BZK (Bestuur en Informatie) om te bekijken hoe ze dit probleem willen tackelen en of en hoe naar buiten wordt getreden. (*bron: mail RIEC-Rotterdam aan medewerkers en betrokkenen van de Belastingdienst, mail BPR*). *Ter informatie: Dit is een vraag om awareness bij gemeenten bij vermoeden van fraude. BZK heeft al enkele projecten op dit gebied namelijk: 'naar betrouwbare persoonsgegevens' en 'risicogerichte huisbezoeken'.*

18 januari 2013: het LIEC stelt per mail voor aan RIEC Rotterdam en gemeente Rotterdam om het dossier formeel aan te bieden bij het ministerie van BZK, directie Burgerschap en Informatiebeleid. Op respectievelijk 18 januari en 21 januari gaan het RIEC en de gemeente akkoord met het aanbieden (*bron: mail RIEC Rotterdam, gemeente Rotterdam en LIEC*).

21 januari 2013: het LIEC biedt drie dossiers, waaronder dat over toeslagfraude, formeel aan bij het ministerie van BZK met het verzoek te reageren op aan de GBA gerelateerde constateringen (*bron: LIEC*).
Het LIEC heeft op 21 januari niet de concrete casus aan BZK voorgelegd maar een brief met 3 bestuurlijke dossiers met vragen over de GBA en de burgerlijke stand. Het gesprek daarna eind januari ging alleen over Romakinderen en hun inschrijving in de burgerlijke stand en GBA. Fraude met Bulgaren werd in het gesprek niet genoemd. Dat blijkt ook uit het antwoord dat BZK stuurt in maart. BZK zegde een circulaire toe over Romaproblematiek en neptweelingen.

28 Januari 2013: De driehoek in Rotterdam wordt door de gemeente over de voortgang van het dossier en de maatregelen geïnformeerd.

31 januari 2013: overleg tussen LIEC, MinBZK en MinVenJ over een drietal Bestuurlijke Dossiers met betrekking tot de GBA, waaronder het Toeslagendossier. Directe aanleiding is een dossier over Roma-gerelateerde problematiek. Vanuit MinVenJ is [redacted] (MvB: functie noemen?) aanwezig (*bron: LIEC*).

1 februari en 22 februari 2013 zijn overleggen tussen LIEC en BZK geweest n.a.v. de brief van 21 januari 2013. In deze overleggen is besproken welke projecten en acties BZK uitvoert ten behoeve van de kwaliteit GBA en hoe dat ook op de drie bestuurlijke dossiers verbeteringen zal brengen. Er is niet specifiek ingegaan op de Bulgarenfraude. Hierbij is verder toegelicht waarom

BZK vragen rondom burgerlijke stand over moet dragen aan V&J, en is de lijn van beantwoording besproken.

7 maart 2013: Tijdens het Periodiek Overleg BZK-Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB) wordt het Rapport van het LIEC overhandigd aan NVVB met verzoek om een reactie.

14 maart 2013: Het ministerie van BZK (Bestuur en Informatie) reageert schriftelijk aan het LIEC over de drie dossiers. Over het toeslagfraudedossier wordt vermeld dat BZK gesprekken heeft gevoerd met gemeenten en de Belastingsdienst, en dat de uitkomst hiervan is dat gemeenten en Belastingdienst afspraken zullen maken teneinde dit type fraude te voorkomen *(bron: brief MinBZK aan het LIEC d.d. 14 maart 2013)*.

18 maart 2013: LIEC verzoekt om digitale toezending van bij antwoord gevoegde onderzoeksrapporten en om toestemming voor verspreiding. Reactie van BZK was instemmend.

Het strafrechtelijke dossier rondom de Bulgaarse toeslagfraude ziet er als volgt uit.

12 april 2012: De politie van Rotterdam-Rijnmond meldt mondeling de resultaten van het CEREZO-onderzoek in Rotterdam in een overleg aan de Belastingdienst/Toeslagen. (bron: Belastingdienst/Toeslagen)

25 april 2012: Het OM geeft toestemming om de gegevens uit het CEREZO-onderzoek te delen met de Belastingdienst/Toeslagen. (Bron: Belastingdienst/Toeslagen)

9 mei 2012: Eerste overleg Belastingdienst/Toeslagen met FIOD over deze zaak. (Bron: Belastingdienst/Toeslagen)

vanaf PM: Belastingdienst/Toeslagen stopt lopende toeslagen die aan deze zaak zijn gerelateerd. Omdat er sprake is van een 'kat-en-muis'-spel worden steeds nieuwe, dubieuze, aanvragen ingediend. Belastingdienst/Toeslagen heeft recentelijk nog tientallen aanvragen gestopt, voordat deze konden worden uitbetaald. Er kan echter niet voorkomen worden dat er toch toeslagen worden uitbetaald. (*Bron: Belastingdienst/Toeslagen*)

mei – augustus 2012: Voorbereiding voor selectieoverleg (o.a. opstellen dossier). (*Bron: Belastingdienst/Toeslagen*)

23 augustus 2012: Selectieoverleg met FIOD. De zaak wordt door de FIOD geselecteerd. Vanaf dit moment mag over de zaak niet meer gecommuniceerd worden. (*Bron: Belastingdienst/Toeslagen en FIOD*)

25 januari 2013: De zaak wordt in het tripartiete overleg voorgelegd aan de Officier van Justitie. Besluit tot formele aanvang opsporingsonderzoek. (*Bron: FIOD*)

22 april 2013: Arrestatie van twee verdachten in deze zaak. (*Bron: Openbaar Ministerie*)

Bijlage 1 Overzicht fraudebestijding

Op 14 april 2011 zond het toenmalige kabinet de Fiscale agenda[3] naar uw Kamer, waarin onder meer uitgebreid aandacht werd besteed aan fraudebestrijding. Paragraaf 2.3 bevat de volgende passage:

> *'Fraude zal altijd blijven bestaan en bestrijding vergen. Een groot punt van zorg is dat er steeds meer systematisch misbruik wordt gemaakt van de dienstverlening in het huidige belasting- en toeslagensysteem. Men kan zich zelfs afvragen of de dienstverlening niet te ver is doorgeslagen. Zo wordt er soms met het oogmerk van misbruik, op basis van onjuiste gegevens een beroep gedaan op een voorschot op toeslagen of voorlopige teruggaven. Als dit wordt ontdekt, is terugvordering vaak erg moeilijk.'*[4]

Paragraaf 7.3 van de Fiscale agenda is geheel gewijd aan fraudebestrijding. Eerst wordt het voortdurende spanningsveld tussen dienstverlening en fraudebestrijding geschetst:

> *Dit kabinet staat voor een harde aanpak van misbruik van wettelijke voorzieningen. Dit betekent ook een gerichte aanpak van fiscale risico's. Aan de andere kant is de dienstverlening van de Belastingdienst steeds meer tegemoet gekomen aan de wens van burgers en parlement om de aanspraken op voorlopige teruggaven en voorschotten zo snel mogelijk te kunnen verzilveren. Een gezond evenwicht tussen de mate van dienstverlening en de ruimte voor fraude is daarom een belangrijk aandachtspunt. Snelle dienstverlening is alleen mogelijk als er vertrouwen bestaat dat burgers informatie verstrekken die reëel is, schattingen doen die naar beste weten zijn gemaakt en in de verwachting dat zij na definitieve toekenning en/of aanslag zullen «afrekenen». Het blijkt dat het overgrote deel van de burgers dit vertrouwen honoreert. Er is echter ook een beperkte groep die de werkwijze van de Belastingdienst – in verschillende gradaties – misbruikt.'*[5]

Vervolgens wordt het begrip 'systeemfraude' geïntroduceerd:

> *'Ernstiger wordt het als burgers gegevens fingeren, waardoor de Belastingdienst een te hoge voorlopige teruggaaf of een te hoog voorschot toekent. Burgers behoren in het verkeer met de overheid de juiste feiten te presenteren. Zij die dat niet doen, plegen in veel gevallen een strafbaar feit: valsheid in geschrift en/of oplichting. Een nog verdergaande vorm van fraude doet zich voor wanneer criminelen de beschikking krijgen over identiteitsgegevens van burgers en – zonder dat die burgers dat door hebben – die gegevens gebruiken om teruggaven en toeslagen aan te vragen. Een bijzondere vorm van identiteitsfraude doet zich voor wanneer burgers welbewust hun identiteitsgegevens al dan niet tegen betaling ter beschikking stellen van derden. Voor al deze vormen van misbruik gebruikt het kabinet het begrip systeemfraude. Daarbij gaat het om iedere poging tot het laten uitbetalen door de Belastingdienst van een bedrag dat is gebaseerd op onjuiste gegevens'.*[6]

[3] Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1
[4] Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 9.
[5] Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 47.
[6] Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 47.

Het toenmalige kabinet heeft in de Fiscale agenda een reeks van maatregelen aangekondigd waarmee systeemfraude moet worden tegengegaan. Het ging onder meer om de inrichting van de anti-fraudebox binnen de Belastingdienst, een wijziging van de procedure voor het aanpassen van bankrekeningnummers, een koppeling tussen DigiD en het BSN bij de aanvraag van toeslagen en bij de voorlopige teruggaven, het stoppen van de uitbetaling van voorlopige teruggaven en toeslagen aan mensen die bij de Belastingdienst als 'vertrokken onbekend waarheen' staan geregistreerd en een scherpere beoordeling van aanvragen van teruggaven en aangiftes door extra controles aan de hand van intelligence en risicoselectie.[7]

Ook werd in de Fiscale agenda nader onderzoek aangekondigd naar een reeks van aanvullende maatregelen, waaronder differentiatie van dienstverlening, het verplichte gebruik van één rekeningnummer en de beperking van de mogelijkheid met terugwerkende kracht kinderopvangtoeslag aan te vragen.[8]

Specifiek voor de verstrekking van toeslagen werd in de Fiscale agenda aangekondigd dat vereenvoudiging van regelgeving zou worden overwogen. Daarover merkte het kabinet onder meer op:

> *'Met toeslagen worden belangrijke beleidsdoelen op het gebied van tegemoetkoming in de kosten van wonen, zorg en kinderen, inkomensondersteuning en arbeidsparticipatie gediend. Fraude en oneigenlijk gebruik staan haaks op deze beleidsdoelen en ondermijnen daarmee het draagvlak van toeslagen. Om die reden wil het kabinet aan de ene kant kijken naar maatregelen die zijn gericht op een betere controle aan de poort, het afschrikken van fraude en het voorkomen van oneigenlijk gebruik. Aan de andere kant kan worden bekeken hoe vereenvoudiging van toeslagen, rekening houdend met de beleidsdoelen, kan bijdragen aan het fraudebestendiger maken van toeslagen. Ingewikkelde regelgeving met veel grondslagen maakt effectieve handhaving van toeslagen lastig en de regelingen zelf fraudegevoelig. Daarbij spelen de omvang van de uit te keren bedragen in combinatie met de voorschotsystematiek van de Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen eveneens een rol. De korte beslistermijnen voor de Belastingdienst/Toeslagen maken het moeilijk om de rechtmatigheid van aanvragen goed te beoordelen. Vereenvoudigingen in de toeslagenregelingen zelf kunnen een bijdrage leveren aan een succesvol handhavingsbeleid. Eenvoudige regelgeving bevordert immers de naleving en de fraudebestendigheid.'*[9]

Na het uitbrengen van de Fiscale agenda heeft het kabinet uw Kamer bij monde van de staatssecretaris van Financiën periodiek geïnformeerd over de stand van zaken bij de bestrijding van (systeem)fraude, in de vorm van voortgangsrapportages (onder meer de Halfjaarsrapportages Belastingdienst en de Beheersverslagen Belastingdienst), brieven en antwoorden op Kamervragen. In de afgelopen Belastingplannen zijn begeleidende wettelijke maatregelen aan uw Kamer voorgelegd en inmiddels tot wet verheven. In het bijzonder wijst het kabinet op de volgende rapportagemomenten.

Tijdens een Algemeen overleg van 25 juni 2011 met de Vaste commissie van Financiën reageerde de staatssecretaris van Financiën onder meer als volgt op vragen van de heer Omtzigt:

---

[7] Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 48.
[8] Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 49-50.
[9] Kamerstukken II 2010-2011, 32 740, nr. 1, blz. 50.

> *'Het is een illusie om te denken dat je het systeem 100% waterdicht hebt. Als je vandaag denkt dat je dat hebt, is er morgen toch weer een slimmerik die een gat heeft ontdekt. Niet voor niets is een van de drie pijlers van mijn fiscale agenda om het systeem fraudebestendig te maken.*
> *[...]*
> *De mensen die op tijd hun aangifte hebben ingediend en die wat terug moeten krijgen, moeten ook behoorlijk worden bediend. Het gaat altijd om het zoeken van een balans om ervoor te zorgen dat de kwaadwillenden niet de halve wereld krijgen en dat de goedwillenden niet wordt ontzegd waar zij recht op hebben.'*[10]

In het bijzonder zijn hier ook te noemen de antwoorden die de staatssecretaris van Financiën op 23 september 2011 mede namens de minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties gaf op een aantal vragen van de vaste commissie van Financiën. Bij die gelegenheid werd onder meer vermeld:

> *Overigens hebben zich ook gevallen voorgedaan waarin het 'slachtoffer' zijn DigiD en overige identiteitsgegevens vrijwillig of tegen betaling ter beschikking stelde van criminelen. Dit is in zekere zin te vergelijken met het afgeven van pinpas met pincode. Deze 'slachtoffers' komen niet in aanmerking voor de hiervoor genoemde compensatie. Afgezien van waarschuwingen om dat vooral nooit te doen zijn er geen mogelijkheden om dit tegen te gaan.*[11]

Ook is hier te noemen de brief aan uw Kamer van de staatssecretaris van Financiën, mede namens de ministers van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties, Volksgezondheid, Welzijn en Sport en Sociale Zaken en Werkgelegenheid van 20 augustus 2012 waarin werd ingegaan op mogelijkheden om kwetsbaarheden voor fraude in het toeslagensysteem te ondervangen. Aan deze brief worden de volgende passages ontleend:

> *Diverse onderzoeken die de afgelopen jaren zijn gedaan, wijzen uit dat het uitvoeringsproces van de toeslagen niet alleen gevoelig is voor fouten van de kant van de burger, maar ook voor fraude en oneigenlijk gebruik. Fraude doet zich voor als burgers onjuiste of onvolledige informatie verstrekken met het oogmerk een toeslag te incasseren waar zij eigenlijk geen recht op hebben.*
> *[...]*
> *De bevoorschotting werkt op basis van een aanvraag van de burger waarin hij gegevens verstrekt. De aanvrager wordt geïdentificeerd door de Belastingdienst door middel van zijn DigiD. Daarnaast geeft hij zijn BSN door. Dit schept mogelijkheden voor systeemfraude, waarbij iemand op naam van (vele) anderen aanvragen doet met gefingeerde gegevens. Een typisch voorbeeld is een ronselaar, waarbij het maar de vraag is of de aanvragers zich van de fraude bewust zijn. Verder is identiteitsfraude mogelijk, waarbij iemand zich in de systemen van de Belastingdienst/Toeslagen voordoet als een ander, buiten medeweten of zonder instemming van die ander, en zichzelf een toeslag laat uitbetalen. Tegen deze typen fraude zijn al maatregelen genomen, maar het blijft zo dat hoe kleiner de rol van de aanvrager is, des te kleiner de kans op dit soort fraude wordt.*
> [...]

[10] Kamerstukken II 2010-2011, 31 066, nr. 109, blz. 16-17.
[11] Kamerstukken II 2011-2012, 31 066, nr. 113, blz. 2.

> *De Belastingdienst/Toeslagen gebruikt voor de uitvoering van de toeslagen meerdere basisadministraties. De kwaliteit van de gegevens in deze administraties is voor het beperken van fraudemogelijkheden van groot belang, maar laat op punten te wensen over. Omdat er circa 8,5 miljoen toeslagen worden uitbetaald, kan ook een klein foutpercentage tot grote aantallen fouten leiden.* [12]

De Belastingdienst zal blijven bijdragen aan de verbetering van de kwaliteit van basisadministraties door het doen van terugmeldingen bij geconstateerde onjuistheden.

De minister van Binnenlandse Zaken heeft in april 2013 nieuwe wetgeving op het gebied van de registratie van personen aan de tweede kamer gezonden. Dit heeft geresulteerd in de nieuwe concept-wet Basis Registratie Personen (BRP)[13] welke door de tweede kamer is goedgekeurd. Onderdeel van de wet BRP is dat ook registratie plaats vindt van niet-ingezetenen (RNI). Er wordt gewerkt aan invoering van de RNI na de zomer, hierdoor zal de uitgifte van Sofinummers door de Belastingdienst stoppen en zullen alle Burgerservicenummers, dus ook die van arbeidsmigranten die korter dan 4 maanden in ons land verblijven, door de gemeenten gaan plaatsvinden. Hierdoor wordt het onmogelijk dat personen bij de Belastingdienst bekend zijn terwijl de gemeenten hen niet kent omdat ze korter dan 4 maanden in ons land verblijven om te werken en wordt fraude bemoeilijkt. Invoering van de wet BRP, na goedkeuring door de eerste kamer zal leiden tot een nog meer sluitende registratie van personen die een relatie hebben met de Nederlandse overheid. Een ander aspect van de wet BRP is dat het mogelijk wordt voor gemeenten bestuurlijke boetes op te aan mensen die verkeerde informatie leveren aan registraties. Dit zal na de zomer in een brede campagne bekend gemaakt worden, met als boodschap dat het belangrijk is om goed geregistreerd te staan in de GBA. Dit is onderdeel van een breed opgezet beleid om de adreskwaliteit in de GBA verder te verbeteren waarvan ook deskundigheidsbevordering bij gemeenten, circulaires hoe om te gaan met onderzoek en twijfel, risicogestuurde adresonderzoeken door huisbezoek deel van uit maken. Zie voor kwaliteitsacties rond GBA de brieven en kwaliteitskrant van november 2011, juli 2012 en december 2012[14].

[PM SZW: Arbeidsmarktmigratie]

[PM VenJ: aanpak internationale crimineleorganisaties]

[12] Kamerstukken II 2011-2012, 30 166, nr. 146, blz. 1-3.
[13] Kamerstukken II, ????
[14] Kamerstukken II 2011-2012, 27 859, nr. 57, 60 en 62.

Bijlage 2 Beleidsinformatie over fraudebestrijding

De staatssecretaris van Financiën heeft de afgelopen jaren periodiek gerapporteerd over het financiële belang dat gemoeid was met door de Belastingdienst geconstateerde gevallen van systeemfraude:

- **[PM opsomming uit de halfjaarsrapportages, info FIOD en AFB]**